

Цана 60 гр. Цана 60 гр.

Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 15 (163) БЕЛАСТОК, 12 КРАСАВІКА 1959 года ГОД IV

ЮЛЬЮШ СЛАВАЦКІ



Вялікі польскі паэт, Юльюш Славацкі, літаратурны талент якога гісторыя паставіла ў адным шэрагу з геніяльным Адамам Міцкевічам, нарадзіўся 23 жніўня (4 верасня новага стылю) 1809 года ў Крамянцы на Валыні. Выхаваны ў асяроддзі тагачаснай інтэлігенцыі высокай рангі (бацька Юльюша Славацкага — прафесар красамоўства і паэтыкі, айчым — прафесар медыцыны Віленскага універсітэта), Юльюш рана праявіў сваю схільнэсць да літаратурнай творчасці. І хоць, пасля заканчэння гімназіі, маці і айчым накіравалі Юлька на юрыдычны факультэт Віленскага універсітэта — ў паэтычна настроеную душу Славацкага не пранікаў змест сухіх юрыдычных параграфаў, кадэксаў і законаў. Ен буйнай сваёй фантазіяй і надзвычай уражлівым сэрцам блукаў у моры дум старажытных і сучасных яму паэтаў і пісьменнікаў.

Нажаль малады Славацкі паступіў у Віленскі універсітэт у час, калі жандары Навасільцава загналі ў турмы, або рассеялі па ўсёй Расіі вольнадумцаў - філарэтаў. Напэўна інакш склалася б маладосць і жыццё Славацкага, калі б апынуўся ён у атмасферы Міцкевіча, Зана, Ежоўскага і Чачота!

Аднак дух велічных ідэй філарэтаў яшчэ жыў у Вільні і Славацкі па-свойму асэнсаваў яго ў сваёй ранняй творчасці. Тут ён складае свае першыя вершы, аснаваныя на матэрыяле ўкраінскай народнай творчасці — легендах і думках, якія пачуў на роднай Валыні. Так узнікла яго «Украінская дума» ў 1826 г. і нізка санетаў, у якіх адчуваецца подых творчасці Адама Міцкевіча.

Малады рамантычны талент Славацкага вабіць, абвеянае таямнічасцю і напоўненае героікай, мінулае Вялікага княства літоўскага. І пасля заканчэння універсітэта, ужо ў Варшаве, Славацкі стварае драму «Mindowe». Аднак багацце ўспрынятага літоўска-беларускага эпасу не дазваляе і ў будучым развітацца з легендарнай мінуўшчынай Літвы. На яе матэрыяле ўзнікаюць: «Hugo», «Jan Bielecki», «Horsztyński» і іншыя творы.

Калі ў лістападзе 1830 года выбухла паўстанне, Славацкі захоплены разгортваннем падзей піша баявую «Bogurodzicę» і славутую «Pieśń Legionów Litewskich». Хоць сам не прымае непасрэдна ўдзелу ў паўстанні, яго вершы - песні сталі баявым гімнам паўстанцаў, сталі іх сцягам.

Славацкі ў 1830 годзе пакінуў радзіму і апынуўся ў асяроддзі польскай эміграцыі за мяжой. Далёкі ад непасрэднага ўдзелу ў барацьбе лагераў польскай эміграцыі ён пільна сочыць за падзеямі ў Польшчы. Кожную праяву польскага вызваленчага руху ён вітае вершамі.

У сваёй далейшай творчасці Славацкі ўсё болей і болей звяртае ўвагу на сацыяльны сэнс вызваленчай барацьбы польскага народа. І прыходзіць да вываду, што справа асвабаджэння Польшчы належыць не шляхце, а тым, хто век свой ходзіць у «зрэбнай сярмязе».

Памёр Юльюш Славацкі 3 красавіка 1849 года ў Парыжы.

Сёлета грамадскасць нашай краіны адзначае стопяцідзесяцігоддзе са дня нараджэння і стодзесяцігоддзе са дня смерці вялікага паэта «Годам Славацкага».

На Беласточчыне «Год Славацкага» адкрыла ўрачыстае пасяджэнне Ваяводскага Камітэта Фронту Еднасці Народа, якое адбылося 3 красавіка г. г. у Беластоку. Пасяджэнне праслухала даклад прафесара Саврыновіча на тэму «Ю. Славацкі — паэт трох рэвалюцый» і выбрала ганаровы камітэт святкавання «Года Славацкага» на Беласточчыне, а таксама абмеркавала планы мерапрыемстваў святкавання. (М. Г.)

ПАДПІСАННЕ ЎМОВЫ АБ ПРЫГРАНІЧНЫМ АБМЕНЕ ПАМІЖ ПОЛЬШЧАЙ І БССР

Букетамі кветак вітала грамадскасць Беластока гасцей з Савецкай Беларусі, якія прыехалі ў Польшчу з мэтай падпісання ўмовы аб прыгранічным абмене ў 1959 годзе паміж Гродзенскай і Брэсцкай абласцямі БССР і Беластоцкім і Люблінскім ваяводствамі Польшчы.

На сустрэчы з грамадскасцю Беластока 1 красавіка ў клубе ТППР з цёплай прамовай да сабраўшыхся выступіў старшыня Беларускага Таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі, таварыш І. К. Казлоў, які ўзначальваў беларускую дэлегацыю.

Таварыш І. К. Казлоў перадаў грамадскасці Беластока прывітанні ад імя працоўных Беларусі, падкрэсліў, што прыгранічны абмен, які існуе паміж некаторымі абласцямі БССР і ваяводствамі Польшчы прыносіць плённыя вынікі ва ўзмацненні дружбы паміж працоўнымі Польшчы і БССР, садзейнічае абмену вопытам сацыялістычнага будаўніцтва і вырашэнню прадукцыйных праблем у суседніх прыгранічных тэрыторыях.

Аб канкрэтнай вытворчай карысці абмену вопытам у мінулым годзе паміж тэкстыльным камбінатам у Гродне і беластоцкімі тэкстыльнымі прадпрыемствамі расказаў дырэктар беластоцкай тэкстыльнай прамысловасці імя Сержана, тав. Гаер. Прамоўца падкрэсліў, што тэкстыльны камбінат у Гродне, які наведалі ў мінулым годзе нашы тэкстыльшчыкі, з'яўляецца прадпрыемствам з высокім узроўнем тэхнікі і высокай культурай вытворчасці. Тэхнічны і вытворчы вопыт гродзенскіх тэкстыльшчыкаў выкарыстоўваецца цяпер у беластоцкіх прадпрыемствах.

У заканчэнні свайго выступлення тав. Гаер выказаў пажаданне, каб у будучым кантакты паміж тэкстыльшчыкамі Беластока і Гродна былі сталымі і больш глыбокімі. Сёння ж тэкстыльшчыкі нашага горада гатовы падпісаць умову аб вытворчым спаборніцтве з тэкстыльшчыкамі Гродна.

З прамовай аб плённых выніках культурна - асветнага абмену паміж СССР і Польшчай выступіў таварыш М. П. Тулісаў, сталы прадстаўнік Таварыства Савецка - Польскай Дружбы ў Варшаве.

Тав. М. П. Тулісаў адзначыў, што ў гэтым годзе плануецца прыгранічны абмен партыйнымі, дзяржаўнымі, асветнымі, прафесіянальнымі дэлегацыямі і дэлегацыямі моладзі, а таксама калектывамі песні і танца і спартыўнымі камандамі паміж горадам Гродна і Беластокам.

На сустрэчы прысутнічалі прадстаўнікі абласных выканаўчых камітэтаў Гродна і Брэста тав. тав.: М. Ю. Крыштафовіч і І. І. Мельчанка, а таксама Э. Арлоўская — сакратар Галоўнага Праўлення ТППР, якая прыехала з Варшавы. На сустрэчы з савецкай дэлегацыяй прысутнічалі 1-шы сакратар ВК ПАРП А. Лапэвіч, старшыня ВРН Ежы Попко, члены прэзідыума ВК ТППР і БГ-КТ.

У мастацкай частцы вечара з багатай праграмай выступілі Беластоцкі Сімфанічны аркестр і Беларускі Калектыў Песні і Танца. На заканчэнне сустрэчы быў паказан новы савецкі фільм «Лёс чалавека».

Пасля сустрэчы ГП БГ-КТ наладзіла гасцям у сваім памяшканні сяброўскі прыём.

На другі дзень савецкая дэлегацыя ў Варшаве падпісала ўмову аб прыгранічным абмене паміж Польшчай і БССР.

Прафесары з Мінска ў Варшаве

Цяжкае становішча на кафедры беларускай філалогіі Варшаўскага ўніверсітэта, якое вынікла з прычыны недахопу спецыялістаў, якія б маглі даць нашым студэнтам усебаковую падрыхтоўку па беларускай мове і літаратуры, ліквідавана. Пасля гадавога перапынку, выкладанне па беларускай філалогіі працягваюць новыя савецкія спецыялісты.

Днямі ў Варшаву на кафедру беларускай філалогіі прыехалі выкладчыкі з Мінска.

Мовазнаўца, кандыдат навук А. Жураўскі, які працаваў у Мінску ў Акадэміі навук БССР, на беларускай кафедры ў Варшаве будзе выкладаць гісторыю беларускай мовы і сучасную беларускую мову.

Літаратуразнаўца, кандыдат навук М. Лазарук, які дагэтуль выкладаў у Мінскім Педагагічным Інстытуце, будзе чытаць у Варшаве курс беларускай літаратуры.

(м. г.)

ПАЕДУЦЬ САМЫЯ ЛЕПШЫЯ

Паводле ўмовы паміж СССР і Польшчай аб культурным абмене сёлета як і ў мінулым годзе адбудзецца ў Мінску месячны курс для настаўнікаў беларускай мовы і літаратуры з Беласточчыны.

З гасціннага запрашэння нашых савецкіх сяброў скарыстаюць найбольш працавітыя і самыя актыўныя беларускія настаўнікі нашых школ, якія акрамя працы ў школе прымаюць удзел у беларускай грамадскай і культурнай дзейнасці на Беласточчыне.

Курс дапаможа нашым настаўнікам паглыбіць веды з беларускай мовы і літаратуры. У праграме прадбачана зазнаямленне ўдзельнікаў курса з культурным жыццём Мінска і рэспублікі. Настаўнікі наведаюць гістарычныя мясцовасці рэспублікі. (мг)

Савецкая і польская дэлегацыі ў Беластоку ў часе абмяркоўвання ўмовы.



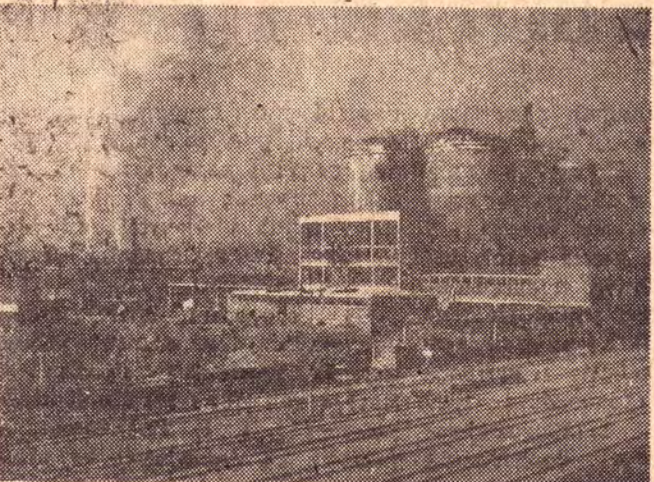
Праз фотааб'ектыў



6 красавіка 1959 г. у Кангрэсавай зале Палаца Культуры і Навукі адбылася сустрэча грамадскасці Варшавы з членамі Выканаўчага Камітэта Сусветнай Федэрацыі Прафсаюзаў, якія ўдзельнічалі ў нарадзе СФП у сталіцы.

На здымку: злева — В. Грышын, Л. Саён, С. Гайзлер, І. Лога-Савінскі, А. Новэлла, Лю Хон-Хен і Б. Фрашо.

Фота — ЦАФ



Новай Гуце дзесяць год!

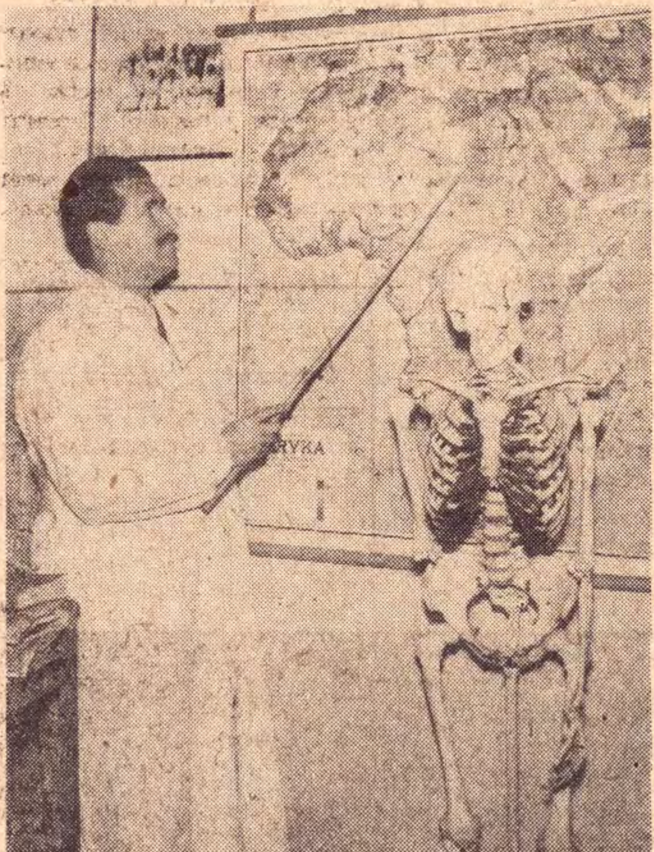
На здымку: фрагмент будовы новага, найбольшага ў Польшчы, цэментнага завода, які будзе прадукаваць каля 700.000 тон цэменту ў год з доменнага шлаку

Фота — ЦАФ



10 тысяч англічан дэманстравала супроць атамнаму ўзбраенню. Дэманстранты прайшлі 33 кіламетровы марш пратэсту.

Фота — ЦАФ



У 30 навуковых аддзяленнях Медыцынскай Акадэміі ў Беластоку займаецца 1.700 студэнтаў. Тут працуюць выдатныя вучоныя, якіх працы шырока вядомы за межамі Польшчы.

На здымку: праф. докт. Т. Дзяржыкрай-Рагальскі старшыня Польскага Антрапалагічнага таварыства, які займаецца вывучэннем насельніцтва Афрыкі.

Фота — ЦАФ

Да гісторыі рэвалюцыйнага руху на Беласточчыне

«Грамада» ў Трасцянцы

По ініцыятыве Ваяводскага Камітэта ПАРП у красавіку г. г. адбудзецца канферэнцыя, прысвечаная пытанню развіцця рэвалюцыйнага руху на Беласточчыне ў міжваенны перыяд.

На падставе ўспамінаў некалькіх дзеячоў хочацца коратка кранунца дзейнасці беларускай рабоча - сялянскай арганізацыі «Грамада» ў вёсцы Трасцянцы.

Вядома, што першы невялікі гурток арганізаваўся ў 1924 годзе, а ўжо праз год сваімі ідэямі захапіў усю прагрэсіўную моладзь і старэйшых жыхароў вёскі і налічваў каля 120 членаў. Старшынёю гуртка быў выбраны энергічны селянін Аляксей Внушынскі, а сакратаром — Андрэй Астроўка.

Прычынамі, узбудзіўшымі такі ўзрост хваляванняў, было цяжкае эканамічнае становішча сялян, абмежаванне нацыянальных свабод і самаўладства паліцыі. Але неабходна адзначыць, што каля 90 прац. членаў гуртка складалі ўдзельнікі Вялікай Кастрычніцкай Сацыялістычнай рэвалюцыі — былыя бежанцы, чырвонаармейцы, члены камбедаў, адміністрацыйна - гаспадарчыя дзеячы савецкай улады. Уплыў Кастрычніка на падзеі ў вёсцы — бясспрэчны. Ідэі яго і тут захапілі сялян, яны зноў былі гатовы ўзняць сцяг барацьбы за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне. У шэрагах «Грамады» дзейнічалі члены Кампартыі Заходняй Беларусі, палітычныя вязні: Рыгурковы, Вікторчыны і іншыя, члены Камуністычнага Саюза Моладзі Заходняй Беларусі — Тайгуноў, Пракапюк.

На сходах гурткоў больш адукаваныя сяляне знаёмілі сваіх сяброў з агульнапалітычнымі абставінамі, падзеямі ў Польшчы, беларускай прэсай, спяваліся беларускія песні, абмяркоўваліся пытанні пашырэння дзейнасці арганізацыі і сувязі з іншымі аб'яднаннямі, выпрацоўваліся метады барацьбы з самаўладствам паліцыі і варожымі блокамі, абмяркоўваліся некаторыя пытанні эканамічнага характару.

— Маланкай разносілася вестка аб наступнай сходцы членаў гурткоў у хаце Фальковых, Радзівілавых, ці іншага селяніна, — успамінае сакратар гуртка «Грамады» — Астроўка. — Каб не траціць часу, як заспяваюць на ўвесь голас 120 чалавек беларускую песню, дык аж мароз па скуры прабяжыць.

Паліцыя ўсімі сродкамі пачала перашкаджаць у працы. Хутка выйшла пастанова, якая забараняла правядзенне пасяджэнняў гурткоў пад адкрытым небам—сталі іх праводзіць у клунях потым—пастанова аб абавязковай рэгістрацыі членаў «Грамады». Дастаткова было толькі не зарэгістравацца ў камендатуры, як паліцыя магла арыштаваць такога ўдзельніка сходкі. Не даручалася своечасова прэса, якую любілі грамадоўцы. Многа атрымоўваў прэсы ад пасла Валошына жыхар суседняй вёскі Жыўкава Алесь Кісель, адкуль паўлегальна яна пераносілася ў кошыках, конскіх торбах і іншымі спосабамі ў суседнія вёскі, у тым ліку і ў Трасцянку і кальпартавалася далей сярод насельніцтва Нарвы, Васькоў, раскідвалася ўздоўж шляхоў, па лясах.

Жыхарамі вёскі стаў цікавіцца нават рэакцыйны Сялянскі Саюз. З мэтай ліквідацыі «Грамады» аднойчы сюды прыехаў віленскі святар Голад. З'явіўся на сходцы і пачаў прамову такім тонам, што куды, моў, вам, невукам, без правадыроў паўставаць супроць моцнай улады, такой дзяржавы, як Польшча. З залы адразу пачуліся галасы: «Далоў такіх аратараў!», а калі даведаліся прысутныя што гэта святар, пачуліся водгукі: «Твая справа ў царкве, а не ў складаных пытаннях палітыкі. Пакінь сход!»

І дэлегат Голад пакінуў пасяджэнне сходу.

У 1926 годзе ў вёсцы пачаліся арышты дзеячоў, потым членаў гурткоў, рэвізіі, катаванні ў бельскай дыфензіве.

Дзейнасць «Грамады» ў выніку тэрору пачала слабець.

Адмовіўся ад далейшай працы палымяны арганізатар гурткоў—Внушынскі, а сакратар, баючыся турмы, схаваў усю дакументацыю ў лесе ў кучы каменняў, дзе яна так і загінула.

Нельга аднак лічыць, што дзейнасць «Грамады» не пакінула следу. Грамадоўцы выступалі энергічна супроць пастановы аб буржуазнай зямельнай рэформе, супроць платы непасільных падаткаў, варварства секвестратараў, сталыпінскага метаду ў камасацыі грунтаў і г. д. Паліцыя сачыла за кожным рухам жыхароў вёскі, але і яе не адзін раз былыя грамадаўцы моцна патурбавалі.

Удзельнікі «Грамады» і іншых арганізацый расказваюць яшчэ многа цікавых эпізодаў з барацьбы. Варта, каб яны самі аб усім напісалі ў «Ніву».

В. ЮЗВЮК

Няслаўны юбілей

«Сесія Савета НАТО закончыла сваю работу без вынікаў, нягледзячы на тое, што Захад вымушан утрымаць сваю рашучасць. Розніца поглядаў на тэму, як дасягнуць пэўнага прагрэсу пад прыкрыццем гэтай рашучасці была замаскавана агульнымі фразамі... За кулісамі і далей існуюць рознагалоссі.»

Словы англійскай газеты «Дэйлі Мэйл» адлюстроўваюць работу сесіі Савета Паўночна - Атлантычнага пакта, якая праходзіла ў Вашынгтоне. Трэба, аднак, адзначыць, што прапагандысцкая аправа гэтай сесіі знаходзілася ў адваротна прапарцыянальных адносінах да нязначных палітычных эфектаў.

Дзесятая гадавіна існавання НАТО адзначалася ў Вашынгтоне вельмі ўрачыста. У зале, у якой дзесяць год таму назад быў падпісан найбольш агрэсіўны пакт у Еўропе, сабраліся міністры замежных спраў 15-ці краін — удзельніц пакта, віцэ-прэзідэнт ЗША Ніксан, сакратар Савета НАТО, бельгійскі сацыял-дэмакрат (толькі на словах) Спаак, а таксама галандскі міністр замежных спраў і ганаровы старшыня НАТО — Ёзэф Лунс.

Уступную прамову меў прэзідэнт ЗША Эйзенхаўэр, які 10 год таму назад быў першым правадырам войск Паўночна - Атлантычнага пакта.

«З увагі на тое, што нашым імкненнем з'яўляецца трывалы мір і справядлівасць, трэба, каб камуністы адмовіліся ад імкнення да панавання над светам, — сказаў прэзідэнт ЗША. — У сувязі з тым найбольш неабходнай для свабоды з'яўляецца еднасць — еднасць, якая з'яўляецца, праўдзівай, жыццёвай крывінкай НАТО».

У імя захавання еднасці Эйзенхаўэр звярнуўся да ўсемагутнага Бога і з такім пафасам закончыў прамову.

Тон еднасці НАТО пераважаў і ў іншых прамовах удзельнікаў сесіі. Гэты факт насоўвае думку, што ў юбілейны момант існавання арганізацыі з еднасцю справа тут выглядае не найлепш. У гэтым можна было пераканацца, пераглядаючы змест апублікаваных справаздач аб наступных днях працы сесіі. Такім чынам, калі сёння гаворыцца аб якой-небудзь згодзе ў атлантычным лагеры, то хіба толькі маецца на ўвазе згода ў адхіленні шэрагу савецкіх прапаноў.

Удзельнікі Вашынгтонскай сесіі прыйшлі да вываду, што нельга згадзіцца на ніводную змену статута Берліна, як гэта прапануе Савецкі Саюз, што нельга падпісаць мірнага трактата з абедзвюма германскімі дзяржавамі і прыняць прынцып федэрацыі гэтых краін; што нельга таксама адобрыць ніводнага з прадстаўленых да гэтага часу праектаў абмежавання ўзбраенняў у Сярэдняй Еўропе. Усе гэтыя «не» выказаны са страху перад магчымасцю паслаблення Атлантычнага саюза.

Замежныя карэспандэнты слушна звяртаюць увагу, што на юбілейнай сесіі НАТО панаваў ваяўнічы дух непрысутнічаючых Адэнаўэра і Далеса. Члены Паўночна - Атлантычнага пакта, працуючы пад лозунгам еднасці ў што б там ні стала, не апрацавалі ніякіх станоўчых прапаноў, якія датычаць еўрапейскіх праблем, прапаноў, якія маглі б выклікаць дыскусіі ў час найбліжэйшай канферэнцыі міністраў замежных спраў чатырох дзяржаў. Нават вельмі абмежаваны англійскі праект «disengagement» не быў прыняты.

Затое з захапленнем была выслухана заява заходнегерманскага міністра замежных спраў Фон Брэнтана, які зрабіў націск на ўтрыманні Захадам рашучага становішча ў перагаворах з Савецкім Саюзам.

Адным словам і ў адзінаццаты год свайго існавання НАТО ўступае як найбольш небяспечная прылада халоднай вайны.

У 1949 годзе ў НАТО ўступіла 12 дзяржаў. Потым у пакт былі ўключаны Грэцыя, Турцыя, ФРГ Такім чынам, арганізацыя з атлантычнай назвай стала звычайным ваенным кардонам, акружаючым дзяржавы сацыялістычнага лагера.

Разбудова НАТО адбывалася заўсёды як быццам бы ў мэтах абароны перад захопніцкім камунізмам. Як быццам бы па той самай прычыне сёння ствараюцца ракетныя базы ў Заходняй Германіі, у Італіі, Францыі і Англіі. Аднаўляецца заходнегерманскі бундэсвер, які пачынае адыгрываць усё большую ролю ў арганізацыі пакта.

З гэтай прычыны словы аб міры, якія гаварыліся ў Вашынгтоне гучаць глуха, як выстралы гармат. На шчасце, актыўная мірная палітыка дзяржаў сацыялістычнага лагера з'яўляецца дастатковым адпорам для агрэсіўнага атлантычнага блоку.

УЛАДЗІМІР ЛАЗІНСК

У нашых суседзяў

Ад Белавежскай пушчы аж за Уладаву, сутыкаючыся з Беластоцкім і Люблінскім ваяводствамі, прабягае заходняя граніца Брэсцкай вобласці.

Давайце адведаем нашых суседзяў, паглядзім, чым жывуць беларусы Брэстчыны.

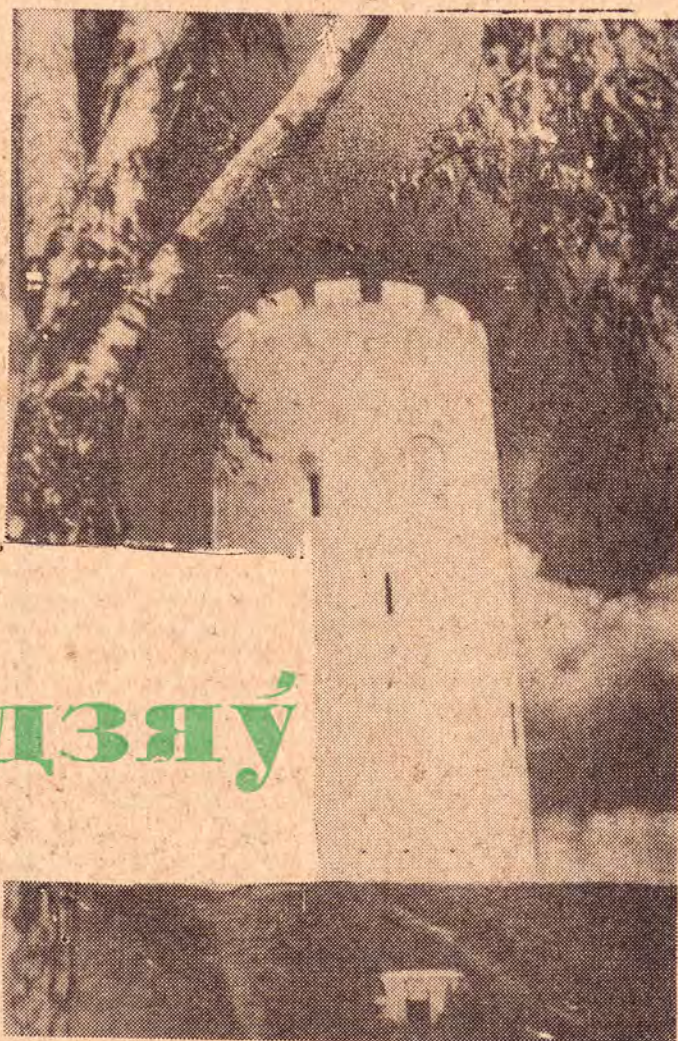
Паглядзіце на карту Брэсцкай вобласці. Амаль уся яна пакрыта маленькімі рысачкамі. Гэта — балоты. Праўда, іх стала менш, чым было калісьці. За гады Савецкай улады тут асушаны і асвоены дзесяткі тысяч гектараў балот, пракладзены тысячы кіламетраў вадапрыёмнікаў, магістральных каналаў, дробнай меліярацыйнай сеткі. Але ў вобласці яшчэ ёсць больш чым мільён гектараў балот і забалочаных зямель. Хлебаробы Брэстчыны вырашылі за сямігоддзе ўласнымі сіламі і пры дапамозе дзяржавы асушыць і асвоіць значную частку гэтых зямель.

ТАМ, ДЗЕ ГАСПАДАРЫЛІ ЗВЯРЫ

Картуз - Бяроза... Многа жахлівых расказаў аб мінулым гэтай мясцовасці можна пачуць ад старажылаў. Тут жа пры панскай Польшчы знаходзіўся вядомы канцэнтрацыйны лагер для палітычных зняволеных. А сёння Бяроза — цэнтр раёна, прыгожы горад. А год назад аб Бярозе разнеслася хвалюючая вестка — тут будзе пабудаван горад электрычнасці!

Яшчэ зусім нядаўна на гэтым месцы, што знаходзіцца за некалькі кіламетраў ад Бярозы, адзінымі гаспадарамі былі звяры. Але вось сюды прышоў чалавек, узброены магутнай тэхнікай. Пачалося будаўніцтва самай вялікай і магутнай у рэспубліцы электрастанцыі. А за два кіламетры ад вытворчых карпусоў ДРЭС, там, дзе цяпер размешчана невялікая вёсачка Ніўкі, вырасце сацыялістычны гарадок для абслугоўваючага персаналу станцыі. Пакуль што ён не мае назвы і няма яго на карце. Але ён існуе ў планах праекціроўшчыкаў. Кожны жыхар гарадка атрымае асобную, утульную кватэру з цэнтральным ацяпленнем, гарачай вадой, газам.

Бярозаўская ДРЭС дасць краіне ў год сотні мільёнаў кілават - гадзін электраэнергіі, магутны паток электрычнасці дазволіць электрыфікаваць сотні калгасаў і саўгасаў, поўнасцю забяспечыць прамысловасць не толькі Брэстчыны, але і многіх іншых гарадоў Беларусі. Ён прывядзе ў рух станкі заводаў і фабрык, якія будуць узведзены ў вобласці за сямігоддзе. А іх нямала.



Белая вежа — узведзена ў другой палавіне XII стагоддзя ў Камянцы



Хто з нас не чуў пра Брэст — горад, які стаіць на граніцы краіны Саветаў з народнай Польшчай і праз які праходзіць адна з галоўных чыгуначных магістраляў, што злучаюць Савецкі Саюз з Заходняй Еўропай! З гэтым горадам звязан бессмяротны подзвіг абаронцаў Брэсцкай крэпасці.

МАЛАДОСЦЬ СТАРАЖЫТНАГА ГОРАДА

Брэст...

Амаль тысячу год стаіць ён над шырокім Бугам.

Калі вы прыедзеце ў Брэст у канцы красавіка альбо ў пачатку мая і пройдзеце па яго шырокіх асфальтавых вуліцах, то ў многіх месцах убачыце квітнеючыя каштаны і таполі. Многа тут усялякіх дрэў, і недарма Брэст лічыцца адным з самых зялёных гарадоў рэспублікі.

Тысячу год! Але старажытны горад маладзее з кожным годам. За пасляваенны час ён разросся, паявіліся новыя вуліцы, ансамблі жылых і культурна - бытавых будынкаў. Але брастаўчане не задавальняюцца дасягнутым. Яны хочуць бачыць свой пагранічны горад, які штогод прымае тысячы турыстаў, яшчэ больш прыгожым.

БУДУЧЫЯ ЗАВОДЫ І ФАБРЫКІ

Баранавіцкі баваўняны камбінат. Ён будзе выпускаць штогод сто мільёнаў метраў тканіны. Пінскі завод штучнай скуры... Брэсцкі дывановы камбінат, разлічаны на выпуск аднаго мільёна ста [illegible] квадратных метраў дывановых вырабаў у год. У абласным цэнтры ўвойдуць таксама ў строй завод малагабарытнага электраабсталявання, ільнопрадзільная фабрыка, газанапаўняльная станцыя, значна расшырыцца механічны завод.

Вялікі размах набудзе будаўніцтва на Брэстчыне. З мэтай задавальнення патрэб будаўнікоў у вобласці неўзабаве будуць узведзены прадпрыемствы па вырабу будаўнічых матэрыялаў. Так, у Брэсце ўвойдзе ў строй завод жалезабетонных вырабаў, у Баранавічах — камбінат сілікатных вырабаў, Пінску — завод сілікатнай цэглы, у Жлобінскім, Камянецкім, Маларыцкім, Ляхавіцкім, Лагішынскім раёнах — цагельныя заводы.

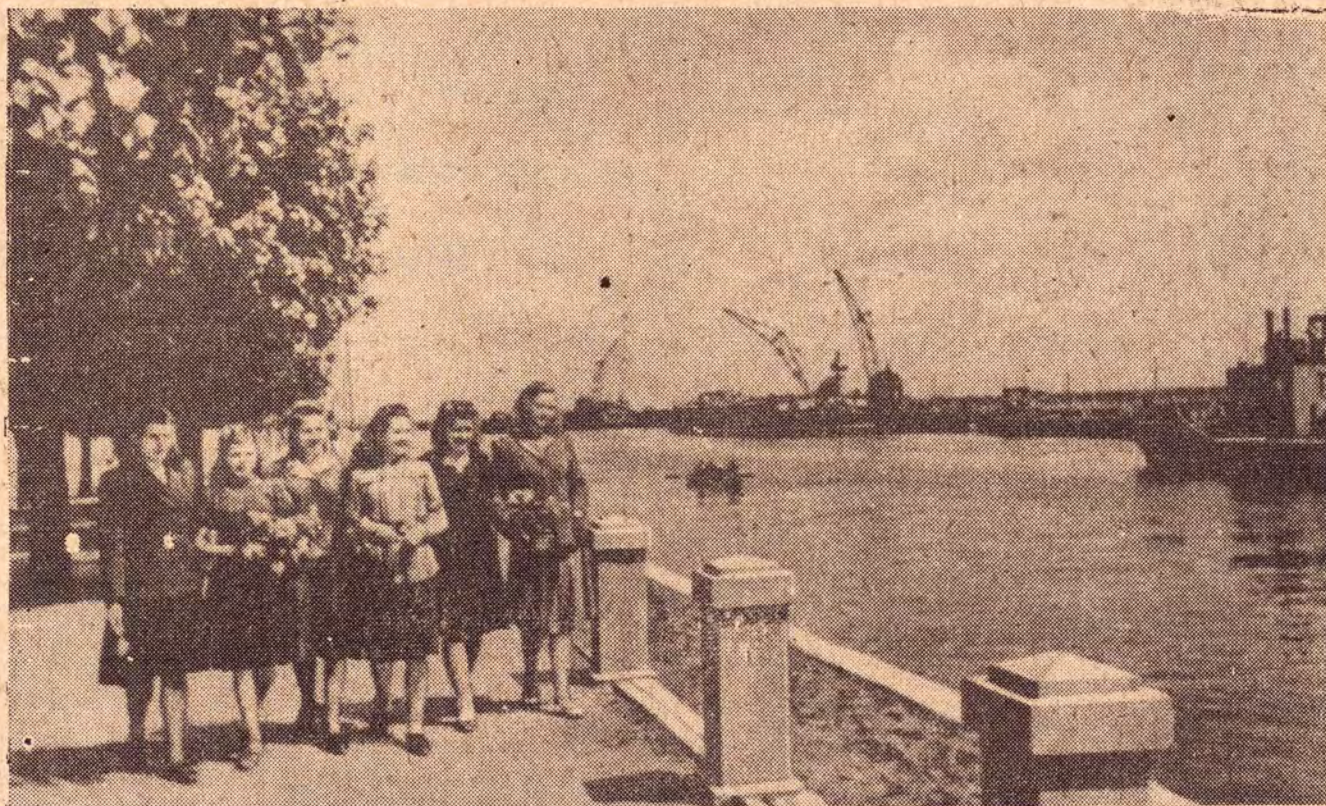
САЛА, МЯСА, ЦУКАР

Сельская гаспадарка вобласці ў новай сямігодцы будзе, як і раней, спецыялізавацца ў напрамку мяса - малочнай жывёлагадоўлі, мясной свінагадоўлі, развядзення вадаплаўнай птушкі, на вытворчасці бульбы, ільну, цукровых буракоў. За сямігоддзе ў калгасах і саўгасах вытворчасць збожжа павялічыцца амаль удвая, бульбы — у 2,5, цукровых буракоў — у 10, ільнавалакна — у 1,5, мяса — у 5, малака — больш чым у тры разы.

Шпаркае развіццё сельскай гаспадаркі патрабуе адкрыцця новых прадпрыемстваў па перапрацоўцы сыравіны. Сямігадовы план развіцця Брэстчыны прадугледжвае і гэта. Праз некаторы час дасць першую прадукцыю Жабінкаўскі цукровы завод. А яго ж магутнасць — больш чым 44 тысячы тон цукру ў год! У Брэсце, Баранавічах, Пінску вырастуць карпусы малочных заводаў, у Давыд - Гарадку, Лунінцы, Іванаве, Століне — малаказаводы, Кобрыне — малочна - кансервавы завод, Брэсце — мяскамбінат і піваварны завод, Іванаве — кансервавы.

Тэхнічна пераўзбройваецца рачны флот. Днепра-Бугскі канал стане важнай воднай артэрыяй. Тысячы пасажыраў на камфартабельных цеплаходах паедуць па канале, будуць любавацца цудоўнай прыродай Савецкага Палесся. Можа ў ліку іх будзеш і Ты, дарагі чытач...

(Апрацавана паводле матэрыялаў «Звязды»).



Новая набярэжная на рацэ Піне ў горадзе Пінску, Брэсцкай вобласці. Непадалёку адсюль пачынаецца Днепра-Бугскі канал, які злучае Прыпяць, Піну, Мухавец у суцэльную водную магістраль ад Дняпра да Заходняга Буга.

АГРАНОМ РАІЦЬ

Вырошчваць насенне траў выгадна. Напрыклад, у 1957 годзе Антон Шумскі з Рамяян (Беластоцкі павет) сеяў розныя травы. Зааранў ён летам глыбока раллю, якая праляжала 10 дзён, а пасля папружыніў і ў палове месяца жніўня пасеяў траву «балотную віхлину» (wichlina błotna) на абшары 0,75 гектара. Вясною пасыпаў траву суперфасфатам (75 кг), даў такую ж дозу 40-працэнтнай патасовай солі і 50 кг салетраку. Ураджай сабраў у пачатку месяца жніўня, атрымоўваючы каля 2 ц. насення.

Антон Шумскі займаўся таксама вырошчваннем травы мятліцы, якую пасеяў па сабраных бураках на абшары 0,25 гектара. На зіму раллю зааранў, не даючы натуральнага гною. Вясною поле папружыніў і пасеяў мятліцу ў радкі на адлегласці адзін ад другога 20 см. Перад севам даў мінеральныя ўгнаенні (суперфасфату — 50 кг., патасовай солі — 50 кг і салетраку — 40 кг), якія прыбаранаваў. У часе вырошчвання трэба было некалькі разоў мятліцу палоць. У месяцы жніўні сабраў 1,2 ц. насення.

Гэты гаспадар пасеяў таксама на плошчы 0,30 гектара цімафейку (tymotka) па сабраным жыце. Зааранў ён іржышча, а пасля зноў на зіму зааранў глыбока, не даючы ўгнаення. Вясною папружыніў і ўсеяў цімафейку у авёс з канюшынаю. Перад сяўбою травы, аўса і канюшыны даў мінеральныя ўгнаенні: (суперфасфат, патасовая соль і салятрак па 50 кг кожнага ўгнаення). Сабраў 2 ц. насення ў пачатку месяца жніўня.

Цяпер падлічым, які меў даход гаспадар, вырошчваючы травы. Адзін цэнтнер віхліны, ці мятліцы каштуе 6.000 злотых, а цімафейкі 2.800 злотых. З гэтага вынікае, што даход селяніна будзе 24.800 зл.

Як бачым, вырошчванне насенных траў дае вялікія даходы. Таму сяляне Беласточчыны павінны вырошчваць больш траў. Антон Шумскі, каб павысіць сельскагаспадарчую культуру, чытае «Параднік Гаспадарчы» і прафесійныя кнігі.

ВІТАЛІ МІРОН

За лепшы ўраджай палёў



Штораз больш мінеральных угнаенняў прымяняюць земляробы Беласточчыны на сваіх палях. І хаця ГС-ы ваяводства сёлета багата забяспечыліся мінеральнымі ўгнаеннямі, то ўжо ў некаторых ГС-ах магазіны амаль зусім пустыя. Напрыклад, ГС у Гарадку, Беласточчына павета, толькі на працягу трох месяцаў г. г. прадаў сялянам каля 500 тон мінеральных угнаенняў. Найбольшай папулярнасцю ў сялян карыстаецца патасовая соль. Прадана яе тут каля 150 тон.

Усё больш мінеральных угнаенняў прымяняюць на сваіх палях і члены сельскагаспадарчых кааператываў.

—Толькі ў гэтым годзе мы пастанавілі закупіць каля 14.5 тон мінеральных угнаенняў — кажа старшыня сельгаскааператыва ў Зубрах — грам. Аляксандар Цыхнічык. І хоць на гэты угнаенні спатрэбіцца нам выдаць каля 15 тысяч злотых, але яны, несумненна, прычыняцца да лепшай ураджайнасці нашага поля.

На здымку: Зуброўскі сельгаскааператыўныя грузяць мінеральныя ўгнаенні на прычэп свайго кааператыўнага «Зэтара».

Тэкст і фота
В. БАРДЧЭЎСКІ

ЗАПІСКІ ЖУРНАЛІСТА

ПРАДУКЦЫЙНАЙ СПУЛДЗЕЛЬНІ У ЗУБРАХ ПАТРЭБНЫ АГРАНОМ

Вясна ўжо даўно ўступіла ў свае правы, аднак Міжпавятовы Саюз Прадукцыйных Спулдзельняў у Беластоку яшчэ не прачнуўся ад зімовага сну.

Спулдзельцы з Зуброў (Беластоцкі павет) выйшлі ў поле, падрыхтавалі раллю пад яравыя і прыступілі да сяўбы, а агранома з Міжпавятовага Саюза як не было, так і няма. Праўда, калі яшчэ ездзілі санямі і трашчаў мароз, з студзені г. г. наведаў ён спулдзельню, а на вясну, відаць пайшоў на «Зялёную траўку». Спулдзельцы ж з Зуброў вымушаны абыйсціся без фахова парады ў часе веснавой сяўбы.

Здаецца, таварышам з Міжпавятовага саюза трэба было загадзя паклапаціцца аб аграноме для спулдзельні ў Зубрах. (м. г.)

СКАНДАЛ

Нядаўна ГС у Нурцы (Сямяціцкі павет) атрымаў каля 5 тон рэпрадукаванага аўса для паляпшэння гатунковасці гэтай культуры ў аколіцы. Пераслан таксама спісак гаспадароў, якія ў першую чаргу маглі закупіць яго. Цана рэпрадукаванага аўса настолькі даступная, што нават ніжэйшая ад звычайнага. (230 зл. за цэнтнер).

Але ў ГС-е, відаць, не вельмі пераняліся гэтым. Замест прадаваць яго для гаспадароў пачалі прадаваць... вазамі з мясцовых лесапубак. Вядома, авёс танны, адборны — давай яго сюды, па 300, кілаграмаў, га 500 кілаграмаў!! А сельскагаспадарчая культура у нашай вёсцы не цікавіць кіраўніцтва ГС-а... Абы грошы і харчы капалі!! А далей — хоць свет заваліся... не толькі культура... (ся)

БОЛЬШ ЗЯЛЁНЫХ КАРМОЎ

У апошні час шмат гаворыцца аб шматлікіх кармавых уласцівасцях кукурузы. Наш сусед, Гродзенская вобласць на Беларусі, можа ганарыцца значнымі дасягненнямі ў яе вырошчванні. А Гродзеншчына і Беласточчына ж кліматычна вельмі падобныя. Тым часам ГС-ы ў Гайнаўцы, Сямяцічах, Новым Дварэ, Дуброве і Ліпску зусім адмовіліся разводзіць насенне кукурузы! Наколькі гэта з іх боку несур'ёзна, няхай сведчаць прыклады суседзяў. У Саколь ПЗГС закупіў 1.420 кілаграмаў насення кукурузы; ПЗГС у Бельску — 1.700 кілаграмаў і г. д.

Кукуруза — гэта расліна, якая радыкальным чынам можа разбудаваць нашу кармавую базу для жывёлагадоўлі і свінагадоўлі. (ся)

РАСЦЕ ГАСПАДАРСКАЯ АКТЫЎНАСЦЬ

У сучасны момант адбываюцца агульныя сходы членаў малочных кааператываў. Варта падкрэсліць, што на гэтых агульных сходах члены ўхваляюць значныя сумы на далейшыя інвестыцыі. Дагэтуль прызначана ўжо звыш 3 мільёнаў злотых.

Малочная кааперацыя нясупынна развіваецца. На Беласточчыне існуе цяпер 27 малочных кааператываў. І што пацяшае, ужо ніводзін з іх не мае страт — усе далі даход. Найбольшыя даходы — звыш 1 мільёна злотых — далі малочныя кааператывы ў Сямяцічах і Алецку. (ся)

КЕПСКА З ЗАПРАВАМІ

Вясна за парогам, буслы прыляцелі. Хутка пойдзем сеяць.

Свядомейшыя гаспадары ўжо хацелі б заправіць хімікаліямі сваё пасяўное зерне, каб чэрві не грызлі... а тут няма заправы. Заправа то ёсць... але ў гуртовых магазінах. Для ГС-аў у Ліпску, Дуброве і Бацьках, відаць, усё здаецца, што яшчэ восень на дварэ... (ся)

УВАГА, БЕДНЯКІ!

На бягучы год малочная кааперацыя на Беласточчыне атрымала 14 мільёнаў злотых на крэдыты беднейшым гаспадарам, якія хочуць закупіць цялушкі для гадоўлі. Першынство за атрыманне крэдыту маюць члены малочных кааператываў.

Гэтыя крэдыты ў значнай меры павінны устрымаць продаж цялушак на мяса і, такім чынам, павысіць пагалоўе жывёлы ў ваяводстве.

Справы крэдытаў непасрэдна афармляюць праўленні малочных кааператываў. (ся)

ЛЯСНЫЯ ПЛАДЫ ДАЮЦЬ ГРОШЫ

Вясна. А з ёю зноў пачынаецца сезон збору лясных пладоў, як ягад, грыбоў, рознага зелля і г. д. Найраней адбываецца збор смаршчкоў. Першы гатунак свежых смаршчкоў каштуе 6 злотых за кілаграм, а 1 кг. сушаных смаршчкоў каштуе 70 злотых. Кілаграм лясных малін даходзіць да 11 злотых, а журавін — да 14 зл.

* * *

Закупачныя пункты фірмы «Ляс» могуць рабіць дагаворы і на дробныя вырабы, як граблі і меліярацыйныя кійкі. За граблі плаціцца да 15 злотых, а за кійкі да 1 злотага. (ся)

ВЯСКОВАЯ ІНІЦЫЯТЫВА

Дагэтуляшнія добрыя вынікі развіцця сельскагаспадарчых гурткоў сведчыць аб тым, што іх кірунак дзейнасці карыстаецца падтрымкай у шырокіх сялянскіх масах. Вопыт апошніх двух гадоў паказвае, што развіццё гэтых гурткоў пры поўным зацікаўленні імі з боку грамадскіх рад дае выдатныя вынікі ў сельскагаспадарчай прадукцыі.

Цікава ведаць, што ў сучасны момант на Беласточчыне налічваецца ўжо звыш 900 сельскагаспадарчых гурткоў, да якіх належыць каля 20 тысяч гаспадароў. (ся)

Звыш 600 тысяч злотых пайшло з дымам...

Калі злодзей па гаспадарцы пройдзе — хоць вуглы пакіне, а калі агонь — то і вуглоў не знойдзеш. Гэтую прыказку ўспамінаюць жыхары нашых вёсак тады, як пажар ачысціць іх гаспадарку. Нажаль, мала хто з іх лічыцца з небяспекай агню, калі гнездзіць будынак пры будынку ў густа і бясплянава забудаванай вёсцы.

9 стадол, 5 хлявоў, скляпы, вазы, сячкарні, насенне збожжа, бульба і здабытак на суму звыш 600 тысяч злотых згарэла ў часе пажару ноччу 22 сакавіка г. г. у вёсцы Валілы Беластоцкага павета. Прычына пажару невядома. Цяжка сказаць, ці хтось ненарокам запрушыў іскру, ці праз злосць падпаліў сухія, як порах, крытыя саломай будынкі.

На пажарышчы мы сустрэлі кіраўніка Ваяводскай Дырэкцыі ПЗУ гр. Альшанскага і кіраўніка сельскагаспадарчай страхоўкі гр. Камінскага, акружаных пагарэльцамі. ПЗУ абяцае на днях выплаціць адшкадаванне пагарэўшым, каб яны маглі купіць насеннае збожжа, неабходныя гаспадарчыя прылады, будаўнічы матэрыял. Але ж са страхоўкі атрымоўваецца толькі 80 працэнт аб'яўленай вартасці згарэўшага будынка. З практыкі вядома, што гаспадары, каб менш плаціць страхоўкі, стараюцца аб'явіць як найменшую вартасць, не падаюць новабудаваных будынкаў. Што ж рабіць — недалёкая кітрасць бокам вылазіць.

Непрыемныя весткі мы пачулі ад солтыса вёскі Валілы. Калі пажар быў патушаны, але пажарышчы яшчэ тлелі, нельга было знайсці вартавых, хто б пайшоў вартаваць вёску. Таму што небяспека новага пажару з разнесеных ветрам іскраў і вугалю не мінула. Толькі пры дапамозе міліцыянера ўдалося прымусам вызначыць вартаўнікоў. Цяжка знайсці слова, якім можна было б назваць такую абыякавасць да агульнаграмадскіх спраў з боку жыхароў Валіл. (м. г.)

На выхаваўчыя тэмы

На бацькоўскім сходзе

Многа у нас гаворыцца аб выхаванні дзяцей, аб тым, як яны вядуць сябе ў школе і дома.

Мне прыйшлося пабываць на бацькоўскім сходзе ў Каралёвым Мосце, дзе многа гаварыла на гэтую тэму настаўніца Фелікса Рамановіч. Настаўніца праявіла каштоўную ініцыятыву — яна пастанавіла на кожны сход падрыхтаваць гутарку на тэму выхавання дзяцей. Гутарка настаўніцы Ф. Рамановіч была вельмі цікавай і звярнула ўвагу ўсіх прысутных. Ф. Рамановіч гаварыла змястоўна і пераканаўча, падмацоўвала сказанае жыццёвымі прыкладамі.

— Дарагія бацькі, — гаварыла яна да прысутных, — вашы дзеці прыйшлі да нас у школу і сталі адначасова нашымі дзецьмі, таму мы, настаўнікі, і хочам разам з вамі пагаварыць аб тым, як іх выхоўваць.

Ф. Рамановіч успомніла, як часта гаворыцца аб тым, што няма часу займацца дзецьмі, бо ёсць многа працы на гаспадарцы. Тут яна падала цікавы прыклад:

Калі я была маладай, бачыла, едучы дарогай, як непадалёку ад вёскі жанчына пасла карову. Каля жанчыны ўвіхаўся 4-гадовы хлопчык. Ён штораз адбягаў ад яе, накіроўваючыся ў бок дарогі і кідаў у прахожых ці едучых каменнямі. Маці нават не звярнула ўвагі на гэта. Праўда, 4-гадовае дзіцё не пакрыўдзіць моцна дарослага, але ўжо вучыцца дрэннаму, а з часам прывыкне да гэтага, як да хлеба. Прайшло шмат год, мне прыпомніўся гэты выпадак, і я пастанавіла ў што бы там ні было даведацца аб лёсе дзіцяці. Што ж аказалася, з гэтага нявіннага хлопчыка вырас сапраўдны хуліган. Сёння ён з усімі задзіраецца, родную маці б'е і зневажае. А каб сказаў гэтай жанчыне, што сама ўсяму вінавата, яна б абурылася і здзівілася, бо яна ж яго не вучыла...

— Так, яна дрэннаму не вучыла, — пацвердзіла настаўніца, — але і добрым яго душы не запоўніла. Не даць дзіцяці добрага, дык у яго душы закарэніцца дрэннае і будзе расці і праявіцца, як пустазелле, што нікім не пасеянае і нікім не вырванае заглушае карысныя расліны.

Затым Ф. Рамановіч гаварыла аб тым, што дзеці на вёсцы ходзяць на забавы дарослых, бываюць на вяселлях, сядзяць там па цэлых начах, а бацькі на гэта не звяртаюць увагі.

— Нядаўна, — гаварыла яна, — вучань увесь час драмаў на ўроках, бо ўсю ноч быў на вяселлі. Сябрам хваліўся, што вясельныя госці частавалі яго гарэлкай і колькі ён іх выпіў...

А дзе ж былі бацькі хлопца? Як жа яны пусцілі яго самога на ўсю ноч?

Пры такіх метадах выхавання, чаго ж можна спадзявацца ад дзіцяці?

Адно з дзяцей расказвала, што бацька частаваў яго гарэлкай, а калі яно не хацела, то змяшаў з бульбай і так прымусіў спажыць.

Гаворыцца аб шкоднасці алкаголю, але ўсё яшчэ перамагае стары звычай, што гарэлка лечыць усе хваробы. Мы параем на моладзь, на яе дрэнныя паводзіны, — падкрэслівала Ф. Рамановіч, — але прыгледзімся, які прыклад даюць старэйшыя. Пасля кожнай зарплаты ў нас толькі п'янствы, авантуры, лаянкі...

Усё гэта бачаць і чуюць нашы дзеці.

— А каб вы ведалі, — звярнулася яна з выразным болем да бацькоў, — як ім тады страшна і крыўдна. Памятаю аднойчы, на другі дзень па зарплаце, дзеці ў школе жыва і падрабязна расказвалі аб усім, што адбывалася вечарам на вёсцы. Калі аднаму хлопчыку сказалі, што і яго бацька быў п'яны, гэты хлопчык аж расплакаўся. Ён даказваў, што яго бацька сапраўды быў п'яны, але зараз жа пайшоў спаць. Трэба было бачыць гэтага хлопчыка, як ён да слёз бараніў гонар свайго бацькі. Мы не ўяўляем сабе, як моцна залежыць дзецям на тым, каб аб яго бацьку ці маці ўсе гаварылі як найлепш. Таму хоць бы з увагі на гэтыя істоткі, бацькі павінны дбаць аб сваім аўтарытэце. Каб выхоўваць іншых, трэба перш за ўсё на сябе звярнуць вялікую ўвагу. Словы, не падмацаваныя ўчынкамі, не маюць значэння. Калі бацькі дадуць добры прыклад дзецям, то дзеці будуць добра адносіцца і да іх і да чужых.

Бацькі павінны патрабаваць, каб дзеці з пашанай адносіліся да іх, але і павінны заслужыць у іх, значыцца ў дзяцей, на пашану. Нельга разлічваць бацьку на такую пашану, калі дзеці пастаянна бачаць яго п'яным, як валяецца ў балоце, агідна лаецца і выклікае авантуры ў хаце. Да такога бацькі дзіцё мае жаль і баіцца яго, перастае любіць. Любоў блізкіх асоб, моцная прывязанасць і вера ў іх, патрэбна дзецям так, як ежа, — сказала ў заключэнні настаўніца Фелікса Рамановіч.

Ф. Рамановіч працуе ўжо не адзін год — мае вопыт у галіне настаўніцкай працы. Гэтая лагодная, спакойная, з добрымі шэрымі вачыма жанчына пакладае ўсе сілы ў выхаванне сялянскіх дзяцей.

Усе звяртаюцца да яе з пашанай і павагай. Ф. Рамановіч ахвотна раіць, адказвае на ўсе пытанні бацькам. Яна глыбока адчувае адказнасць за сваю працу — ведае свой настаўніцкі абавязак і самаахвярна яго выконвае.

З. БУСЛОВІЧ

КОРАТКА

„Гора чубатае“ ў Новай Волі

Нядаўна з багатым рэпертуарам прыехаў драматычны гурток вёскі Пянькі ў Новую Волю (Беластоцкі павет). У праграме гуртка, акрамя аднаактоўкі «Гора чубатае», былі пастаўлены кароткія інсцэніроўкі і выкананы многія беларускія і польскія песні.

У малой, перапоўненай зале звыш ста гледачоў з цікавасцю сачыла за ігрой самадзейных артыстаў і гучнымі апладысментамі выражала сваё адабрэнне мастацкі адыграным жартоўным п'ескам і песням.

Дастойна пахвалы і мэта, на якую прысвяцілі гуртоўцы сабраныя за выступленне грошы, бо ўвесь свой даход — 835 злотых — яны аддаюць у агульны фонд электрыфікацыі сваёй вёскі.

Зграннаму гуртку і яго кіраўніку і артысту ў адной асобе, Надзеі Азябла, варта пажадаць новых поспехаў.

(мг)

Як грыбы па дажджы

Не сакрэт, што, мастацкія самадзейныя гурткі на Беласточчыне растуць, як грыбы па дажджы.

У апошні час пры Пачатковай школе ў Вялікіх Тынявічах (Гайнаўскі пав.) кіраўнік школы Люба Якоўчук арганізавала мастацкі гурток, які даў ужо некалькі пастановак беларускіх п'ес: «Пярэстая красуля» і «Міхалка». Мастацкі калектыў адведаў суседнюю вёску Камень. Жыхары вёскі Камень былі за гэта вельмі ўдзячны і прасілі наведваць іх часцей.

(яб)

Савецкі друк

У апошні час наглядаецца ўзрост зацікаўлення савецкім друкам — газетнымі і часопіснымі выданнямі.

Асаблівай увагі заслугоўвае факт павялічанага зацікаўлення беларускімі савецкімі часопісамі самога Беластока.

Як мы даведаліся, у Клубе міжнароднай кніжкі і прэсы ў Беластоку, цяпер сярэдне распрадаецца каля 80 экземпляраў «Работніцы і Сялянкі» і звыш 30 экземпляраў «Беларусі».

Цікава прадстаўляецца рост попыту на беларускую кніжку. Калі ў 1957 годзе Клуб распрадаў беларускіх кніжак на суму 15 тысяч злотых, то ўжо за 1958 год было распрадана беларускай літаратуры на суму звыш 23 тысяч злотых.

(ся)

Многа чытаюць

У абводзе пошты Крушыніны (Сакольскі павет) ёсць 417 падпісчыкаў газет і журналаў. У тым ліку 103 гаспадары чытаюць «Ніву».

Пры санацыйнай Польшчы ў гэтых жа вёсках падпісвалася на газеты і журналы мала больш 30 сялян. Значыць, цяпер амаль у 12 разоў больш сялян чытае газеты і журналы, а гэта сведчыць аб росце культуры на вёсцы.

АЖЫЎЛЕННЕ У МОРЫ

У вёску Мора, якая ляжыць на самым ускраю Гайнаўскага павета і сутыкаецца з паветам Бельскім, прыйшло ажыўленне. Людзі пацягнуліся да вучобы, да чынаў.

ВЯЧЭРНІЯ КУРСЫ

Ужо ад 18 лістапада м. г. існуе ў Моры курс для тых, хто жадае скончыць і мець пасведчанне аб сканчэнні пачатковай школы. Курс налічвае 10 асоб, якія прарабляюць праграму кл. V і VI. Трэба сказаць, што курсанты акуратна бываюць на занятках, а настаўнікі з мясцовай школы самаахвярна працуюць.

..ГАТАВАННЯ І ПЯЧЭННЯ

Па ініцыятыве школы і па жаданню жанчын адбыўся нядаўна курс гатавання і пячэння. 25 жанчын і дзяўчат закончыла такі патрэбны ў жыцці гаспадыні курс. На заканчэнне курса ўдзельніцы яго арганізавалі развітальны вечар, на якім паказалі свае дасягненні па гатаванню і пячэнню тортаў і іншых прысмакаў.

..КРОЮ І ШЫЦЦЯ

Зараз у Моры праходзіць курс крою і шыцця, на якім навучаецца 20 дзяўчат і жанчын. Курс праходзіць вечарам, штодзённа. Атмасфера на курсе добрая. Часта чуваць песні, якія несумненна, уміляюць працу.

БЯРЭМ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ

На сходзе жыхароў вёскі Мора, які адбыўся 19.II., былі абмеркаваны і ў сувязі з сямігадовым планам прыняты абавязацельствы: выканаць нефаховыя работы пры будове школы, пабудаваць рэмізу, басейн для стражы пажарнай, пабудаваць памяшканне пад малачарню, выбрукаваць дарогу на Збуч, правесці меліярацыю луга, пабудаваць лазню.

Зараз падвозіцца цэмент і іншыя матэрыялы для будовы рэмізы і малачарні.

М. КАРПЮК
кіраўнік школы

Моладзь Сакольшчыны рыхтуецца да павятовага агляду

На Сакольшчыне існуе 38 мастацкіх калектываў. Многія з іх у сучасны момант рыхтуюцца да павятовага агляду мастацкай самадзейнасці. Агляд адбудзецца ў маі месяцы. Добрых поспехаў і высокага ўзроўню самадзейнікаў дабілася Ліда Аляхновіч з Сухаволі, якая ўзначальвае два мастацкія калектывы: харавы і драматычны. Драматычны калектыў выступіць у Саколцы з п'есай Аляксандра Фрэдры «Дзве блізны», а харавы мае цікавы песенны рэпертуар.

Таксама добрых вынікаў дабіваюцца ў падрыхтоўцы да агляду мастацкія калектывы з Сідэркі. Моладзь з Сідэркі мае беларускі рэпертуар. Харавы калектыў у асноўным развучвае беларускія песні, а драматычны падрыхтоўвае дзве камедыі: «Пярэстая красуля» і «Мікітаў лапаць».



На здымку: Яўген Буйко і Мікола Масаіла, выраўноўваюць грамадскім чынам дарогу на трасе Нова - Воля — Юшкаў Груд.
Тэкст і фота — В. Баршчэўскі

Фін два разы прыносіў да іх рацыю. Аднойчы пасля чарговага сеанса работы на рацыі Фін, расшыфраваўшы атрыманую радыёграму, злосна вылаяўся: «Іх саміх бы сюды, у гэты лес! Даведаліся б, як мы тут [illegible]ем...»

— Каго гэта ты так? — запытаў «Вацлаў».

— Зразумела, не цябе. Хацеў бы я ўбачыць Рагулю на маім месцы. Як бы ён мучыўся тут ад смутку і страху. Восень на носе, Бэн хворы...

У гэты вечар яны пілі гарэлку, якую прынёс Семяненка. Калі тры пустыя бутэлькі ўжо стаялі ў куце зямлянкі, «Вацлаў» заўважыў Фіну:

— Тваё становішча куды лепшае нашага...

Не даслухаўшы, Фін махнуў рукою і зноў пачаў сварыцца на амерыканцаў і нейкага Рагулю. Потым п'яным голасам доўга расказваў аб бадзянні па Еўропе, аб прыніжэннях, якія паслухмяна перанёс там.

— Дык што цябе трымае ў лесе? Ідзі дахаты...

— Баюся...

— Ды каго ты баішся?

— Савецкай улады... Мне не выбачаць.

— Эх ты! Табе ўлады няма чаго баяцца. Чуў, мусіць, хто сам прыходзіць, таго мілуюць? Не чуў? А вось нам, грэшным, — «Вацлаў» паказаў на свайго «брата», — толькі і засталося жыць у лесе ды калгасных кур душыць... Пакуль саміх не схопяць..: Я б на тваім месцы даўно плюнуў у морду гэтаму самаму Рагулю і пайшоў бы сваёй дарогай...

Фін нічога не адказаў, выпіў яшчэ дзве шклянкі гарэлкі і моўчкі пацягнуўся ў лес.

П. БАРАШАЎ і В. КІТАІН

КВАДРАТ Б-52

9)

(Дакументальная аповесць, расказаная палкоўнікамі П. Н. Сахаравым і Нагаевым).

На гэты раз сябры вырашылі дзейнічаць. Лясным гушчаром услед за п'яным дыверсантам яны, як вопытныя і хітрыя разведчыкі - партызаны, нябачна і бясшумна, пасоўваліся па сцежцы ў глыбіню пушчы. Неўзабаве Фін спыніўся каля старой бярозы, пашчапанай ударам маланкі надвое, агледзеўся, зняў з плеч торбу і сунуў яе ў тайнік.

Пачакаўшы, пакуль Фін схаваўся, Касцюкевіч і Пакроўскі нячутна наблізіліся да дрэва. Пакроўскі з рэвальверам у руках вартаваў падыходы, а Касцюкевіч асцярожна дастаў з дупла торбу з рацыяй і разгарнуў скрутак. Перад ім быў блакнот шыфраў.

Дзейнічаў капітан хутка і ўмела. Успыхваў моцны і яркі ліхтарык, прыкрыты цёмным брэзентам, шчоўкаў затвор фотаапарата. Касцюкевіч лістаў і лістаў блакнот, і кожны ліст заставаўся на плёнцы. Гэта заняло амаль усю ноч. Потым Касцюкевіч склаў рацыю і блакнот у дупло таксама, як гэта зрабіў Фін.

Мокрыя ад расы, стомленыя і галодныя сябры вярнуліся ў зямлянку. Яны наспех закусілі рэшткамі салонага сала, а калі развіднела, маёр сказаў:

— Ну, Косця, ідзі... Я застануся тут. Абодвум ісці нельга — спужаем звера. Чакаю вестачкі... Сябры абняліся.

Праверыўшы ТТ і сунуўшы пад матрац «Лімонку», Пакроўскі прылёг адпачыць.

Касцюкевіч тым часам найкарацейшай сцежкай ішоў у бок бальшаку. Падарожная машына даставіла яго ў Налібокі, ён з'явіўся на даклад да генерала Губанава.

* * *

У спальным мяху было горача і цесна. Ужо пачынала світаць, а Фін нават на закрыў вачэй. Ён цяжка ўздыхаў, варочаўся з боку на бок і злаваў на спакойна пахрапваючых Карла і Бэна. У грудзях нешта ціснула, але Фін ведаў — гэта не хвароба. Гэта балела душа.

Што з ім будзе далей. Хто яму гэты Рагуля, Абрамчык і ўсялякія амерыканскія віктары, полы, даны?..

Як даўно не чуў свайго сапраўднага імені. Толькі і ведаў клічку «Фін». Чалавек без імені! І Фін зноў успамінаў той дзень, калі згадзіўся стаць амерыканскім шпіёнам.

Перад вачыма мільганула: здраднік... І ад гэтага яшчэ мацней сціснулася яго сэрца.

Фін не знаходзіў сабе месца і, як гэта часта бывае, нечакана забыўся на некалькі хвілін. Прачнуўся ўвесь мокры.

У зямлянцы ўсё было па-ранейшаму, і ён раптам успомніў свайго сябра Івасіка Галадзеда. Ён быў трошкі маладзейшы за Фіна. «Эх, прыяцель, прыяцель, цяпер табе ўжо нічога не страшна», — цяжка ўздыхнуўшы, падумаў Фін.

Варочаючыся з боку на бок, ён успомніў аб Івасіку. Яго таксама забралі немцы, да яго таксама доўга прыглядаліся амерыканскія разведчыкі, спрабуючы зрабіць яго здраднікам свайго народа. Івасік доўга пазбягаў сустрэч з Барысам Рагуляй і яго шэфамі, але ў канцы, баючыся расправы і не жадаючы больш цярпець, на світанні нядзельнага дня завязаў шнурок і павесіўся ў сваёй каморцы. «У кожным разе памёр чэсным чалавекам...»

Гэтыя словы, якія Фін прамовіў шэптам, як быццам бы выцверазілі яго. «Няхай пакараюць, адсяджу што трэба, — думаў ён, — але затое потым буду жыць па-чалавечы, без страху. Бось з'яўлюся да іх і ўсё, як яно ёсць, як яно было, раскажу. Нічога, нічога не ўтаю...»

Фін пераканаў сябе, што ўласна кажучы, і грахі яго пакуль што невялікія. Зразумела, па галоўцы не пагладзяць за вучобу ў амерыканскай шпіёнскай школе — за такую «адукацыю» прыдзецца расплачвацца. Так, ён вярнуўся на родную зямлю дыверсантам, але як шпіён нічога не паспеў зрабіць. Толькі, праўда, перадаваў радыёграмы Карла...

Фін нечакана супакоіў сябе, асцярожна ўстаў, ціха вышаў з зямлянкі. Хацелася трошкі пабыць з самім сабой, не бачыць побач сваіх «сяброў». Упершыню Фін з прыемнасцю дыхаў паветрам начнога лесу. Ён нечакана сціх, быццам бы нешта пачуў. Не, яму проста падаліся далёкія адгалоскі дзявочых песень з фермы...

У зямлянку Фін вярнуўся з цвёрдым рашэннем.

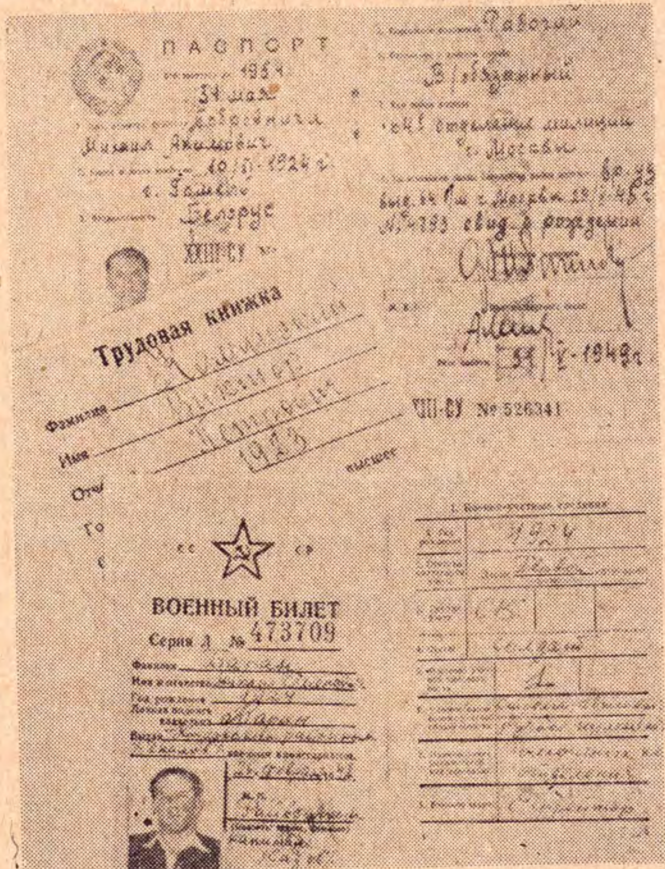
Карл, які ў тую ноч быў на базе, і Бэн не падазравалі, аб чым думаў Фін. Да поўначы Бэн кашляў і ціха сварыўся, Карл пісаў нейкі ліст і зашыфроўваў яго для перасылкі поштай, а потым яны спакойна заснулі. Раніцай прачнуліся халодныя і злосныя і толькі тут заўважылі, што Фін нечым усхваляваны.

— Больш не магу блукаць па лесе, — панура растлумачыў Фін. — Хутка пойдуць дажджы. Віктар не шле ні дапамогі, ні грошай, як быццам бы мы павінны тут паміраць з голаду. Калі б ведаў, што яны так зробяць, я даўно знайшоў бы выхад...

Бэн і Карл у першае імгненне нават не ведалі, што адказаць Фіну.

— Ты што, здрадзіць задумаў? — зашыпеў Бэн.

— Кіньце, вы, чэрці! — абарваў іх Карл. — Фіну і без таго трэба выходзіць з лесу і шукаць працы. А для сувязі ён будзе прыходзіць сюды ў тэр-



Нявопытнае вока наўрад ці пазнае, што гэтыя дакументы фальшывыя.

мін. Вось няхай і ідзе... Супакоіць нервы, агледзіцца. І табе, Бэн, трэба выходзіць. Навокал усё спакойна, можна прымацца за асноўную працу. Ды і ў мяне на элеватары «служба» набліжаецца к канцу. Хутка вазьму разлік.

— Сустрэнемся дзесятага вось тут, на беразе канала, — аб'явіў Карл, калі сварка канчаткова ўціхла і яны пілі моцную кансерваваную каву.

(Працяг у наступным нумары)

НАЙМЕНШАЯ КНІЖКА.

Найменшая кніга, якая знойдзена ў навуковай бібліятэцы ў Адэсе, мае 16 міліметраў. Кніжачка надрукавана ў 1615 г. у Італіі. Зместам яе былі любоўныя пісьмы Галілея да ягонай сяброўкі. Крыху большая, памерам у 25 мм., кніжыца змяшчае творы Крылова з ягоным партрэтам.

ХОЧА ЖЫЦЬ 300 ГОД

Адзначаючы сваю 150-ую гадавіну нараджэння, Магмуд Айвазаў заявіў, што ён думае пражыць яшчэ столькі. Айвазаў, які пражывае у Азербайджанскай ССР, ёсць бадзёры і здаровы, ездзіць штодзень на кані і ўдзельнічае ў грамадскім жыцці. На запытанне, чым трэба растлумачыць яго доўгавечнасць, ён адказаў: «— Я заўсёды працаваў і быў у добрым настроі».

КОЛЬКІ БУР НА ЗЯМЛІ

Вучоныя падлічылі, што кожны дзень на зямным шары праходзіць 44.000 бур з перунамі. Кожную секунду б'е каля ста маланкаў. Кожная маланка, спальваючы паветра, вытварае 80 — 150 кг. салетры, якая, спадаючы з дажджом, угнойвае зямлю. Такім чынам, на працягу аднаго года вытвараецца каля 100 мільёнаў тон салетры, г. зн. больш чым яе вырабляюць усе фабрыкі на свеце.

ЯК ПЕРАНОСЯЦЬ ЖЫВЁЛЫ ХОЛАД

Нарвежскія вучоныя даследвалі вынослівасць рознай жывёлай холаду. Большасць птушак і звяроў, якія жывуць у паўночным абшары, пераносіць без шкоды тэмпературу — 45°С. Палярныя мядзведзі і цюлені да — 80 градусаў. Пры тэмпературы 100 градусаў ніжэй нуля не вытрымоўвала ніякая палярная жывёла.

Рэкорд вынослівасці холаду пабілі гусі і качкі, якія замярзалі толькі ў тэмпературы 110 градусаў.

Пашыйце самі

Кожная гаспадыня імкнецца навучыцца шыць для сваёй сям'і. Яна радуецца любой рэчы, зробленай уласнымі рукамі. Сёння мы раскажам, як самой пашыць дзіцячую сукенку.

Фасон сукенкі — на падоўжанай какетцы з каўняром, скроеным разам з какеткай. Спадніца — з бантавымі сустрэчнымі складкамі, рукаў кароткі, ушыўны. Расход тканіны пры шырыні 75 сантыметраў — 2 метры 20 сантыметраў.

Какетка, спадніца і рукаўчык раскройваюцца па долевай нітцы з прыпускам на шво па 1 сантыметру, на падгыўку нізу — 5—6 сантыметраў. Какетка раскройваецца разам з падкаўняром. Па выкраенаму падкаўняру робіцца верхні каўнер. Спадніца павінна быць шырэй за какетку ў тры разы.

Спачатку трэба прымятаць плечавыя швы, сшыць сярэдзіну каўняра ззаду, прымятаць яго да растка, зрабіць плечавыя швы, адначасова прышыць падкаўнер да растка. У кутах



плечавога шва і падкаўняра зрабіць надсечку на шырыню ўсяго шва. Далей трэба апрацаваць каўнер і зашпільку: прышыць каўнер да падкаўняра і какеткі. Затым сшыць бакавыя швы какеткі і швы рукавоў. Падшыць ніз рукава шырынёй 2 сантыметры, і прышыць рукавы. Падшыць ніз спаднічкі, зрабіць складкі, адпрасаваць какетку і спаднічку, прышыць іх, зрабіць петлі на правай полачцы і прышыць гузікі. Нарэшце, трэба нашыць аддзелку з тасёмкі на каўнер, рукавы і па нізе какеткі.

З. ДАВЫДАВА

Міхась Панфілюк пісьманосец — перадавік

Вёска Масева (Гайнаўскі павет), распаложана ў сэрцы Белавежскай пушчы. Сюды можна даехаць толькі чыгункай з Гайнаўкі або бальшаком з Нараўкі.

Найбліжэйшая пошта гэта Нараўка — 11 кіламетраў ад Масева. На гэтай пошце працуе пісьманосец Міхась Панфілюк, які абслугоўвае, між іншым, і вёску Масева. У сваёй працы ён не шкадуе сіл для дабра чытачоў. Дарога, якая лічыць 11 км ім змяраецца штодзённа ў адзін і другі бок. Міхась Панфілюк з'яўляецца добрым прапагатарам газет і часопісаў. У 5 разоў павялічылася колькасць падпісчыкаў «Нівы», «Газеты Беластоцкай», «Грамады» і іншых часопісаў, калі пачаў працаваць на пошце Міхась Панфілюк.

Прыемна з боку паглядзець, калі група дзетак акружаюць пісьманосца, а ён ім чытае цікавы ўрывак з часопіса «Беларусь» або «Зорка». Дзеткі здалёк вітаюць пісьманосца з пытаннем: «Ці ёсць сёння «Ніва»?»

Міхася Панфілюка ўсе любяць і паважаюць.

Калі адбываўся III З'езд ПАРП сябра Панфілюк стараўся, каб чытач мог атрымаць свой родны часопіс як найхутчэй.

За яго ахвярную працу ў галіне культуры жыхары вёскі Масева складаюць шчырае дзякуй.

СЯРГЕЙ БАРОЎСКІ
вёска Масева
Гайнаўскі павет



Рабочыя гарадоцкай швальні ў часе выконвання абавязацельства.
Фота — В. Баршчэўскі

З жыцця маёй вёскі

Буды — вёска невялікая. Налічваецца ў ёй толькі 50 гаспадароў. Яна размешчана на невялікім узгорку непадалёку ад Нарвы. А мая хата зусім блізка ад рэчкі. Хаты ў нас далёка стаяць адна ад другой і пакрыты пераважна саломаю.

У 1958 годзе сяляне Будаў пабудавалі будынак на вясковую краму і цяпер па неабходныя рэчы не трэба хадзіць па 10 кіламетраў, як гэта было ў мінулым.

Хаця ў нашай вёсцы нямнога моладзі, але і тая хацела б мець пэўнае месца, дзе магла б сабрацца і культурна правесці вольны час. Школа таксама ў нас цесная і знаходзіцца ў сялянскай хаце. Але хутка ў нас будзе інакш: жыхары вёскі пастанавілі пабудаваць школу разам з клубам.

ВЯЧАСЛАЎ ЦІМАШУК
вёска Буды
Беластоцкі павет.

У Гарадку будзе парк і школа

У гонар III З'езду ПАРП жыхары Гарадка паднялі шмат абавязацельстваў. Пастанавілі засадзіць дрэўкамі парк. У нядзелю 22 сакавіка г. г. у парку ў 8 гадзін раніцы сабралася больш 30 жыхароў і засадзілі дрэўкамі ўвесь парк. ГРН у Гарадку закупіла ў парк прыгожыя лаўкі. І цяпер прыемна будзе ў вольную хвіліну пасядзець, адпачыць у Гарадоцкім парку.

У Гарадку будуецца пачаткова школа. Ужо канчаюць будаваць другі паверх. Жыхары Гарадка і Гарадоцкія ўстановы дапамагаюць будаўнічым у працы. І так, 14 сакавіка працаўнікі Спулдзельні Сталярскай у Гарадку, працаўнікі ГРН, Спулдзельні Кравецкай, а таксама працаўнікі пошты, працавалі 3 гадзіны пры пабудове. Гэтыя самыя людзі працавалі таксама 21 сакавіка. Ужо ў восень дзеці будуць вучыцца ў новай прасторнай школе.

АЛЕСЬ САВІЦКІ
Белявічы
Беластоцкі павет

Дрэнны прадавец

Шмат скаргаў ёсць на прадаўца ў Сакалдзе Езіка Хомчыка. Ён вельмі некультурна абслугоўвае людзей, а што найгорш, часта ашуквае. Аб гэтым сяляне пісалі і да ГС у Шудзялаве, і да ПЗГС у Саколцы, і нават да ВЗГС у Беластоку. ВЗГС праверыў усе заходы сялян. Яны аказаліся слушнымі. Вось таму ВЗГС накіраваў ліст у ГС, у якім быў загад: «Звольніць з працы Езіка Хомчыка». Але Хомчык мае «плечы» ў ГС-е ў Шудзялаве. Пастановы ВЗГС зусім не перашкаджаюць яму, таму што ГС не бярэ пад увагу пастановы ВЗГС і зусім не думае дапамагчы сялянам вызваліцца ад несумленнага чалавека.

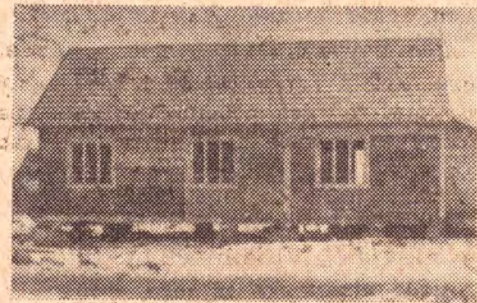
ЧЫТАЧ
з вёскі Сакалда

Калі будзе новы мосцік?

Мост, які злучае Ляўкі з вёскаю Райкі, згніў і развальваецца. Жыхары Раек, калі едуць у Бельск, вымушаны рабіць 3 км кругу па вельмі выбоістай дарозе. Аб гэтым ведае Прэзідыум ГРН у Парцаве, аднак не робіць ніякіх крокаў у гэтай справе, хаця людзі аб мосце часта там гавораць.

УЛАДЗІМІР СЦЕПАНЮК
вёска Райкі
Бельскі павет

У Андрыянках будуюць святліцу



Каля года таму назад жыхары Андрыянак (Бельскі павет) вырашылі пабудаваць у сваёй вёсцы святліцу. Гэтае рашэнне не было лёгкім: не было ні грошай, ні будаўнічых матэрыялаў.

Аднак агульнымі сіламі можна зрабіць многа. У гэтым пераканаліся жыхары Андрыянак. Уся вёска ападаткавалася на будову святліцы, а той, хто яшчэ можа, працуе на яе будове.

Святліца будзе адкрыта 1 мая г. г. Гэта будзе вялікае свята ў Андрыянках, свята супольнай працы, якая закончылася поспехам.

Тэкст і здымак
Л. Каралеўскага

Грамадскі чын сялян з Клімковіч

Хаця Клімковічы вёска малая, але жыхары яе вельмі ініцыятыўныя. Іх словы ніколі не пярэчаць чыну. Калі што пастановяць, абавязкова выканаюць.

Перад III З'ездам Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі сяляне Клімковіч пастанавілі пабудаваць зцеўню малака. І яе ўжо пабудавалі. Пасля сяляне Клімковіч прыступілі да рамонту дарогі Клімковічы — Мілейчыцы і ад вёскі Ялтушкі да Мілейчыц.

Сваім прыкладам яны мабілізавалі да працы пры рамонце гэтай дарогі і жыхароў Мілейчыц. Цяпер ужо ўсе едуць па вырамантаванай дарозе і з задавальненнем успамінаюць арганізатараў грамадскага чыну з Клімковіч, сакратара пярвічнай арганізацыі ПАРП Г. Кручанкова і солтыса Я. Якуця.

Б. АБРАМОВІЧ
Мілейчыцы
Сямяціцкі павет

Бяда з бюракратамі

У мінулым годзе ў былым ГОМ-е ў Сідры Казімір Цымбароўскі з Новай Волі (Сакольскі павет) атрымаў некаторыя сельскагаспадарчыя машыны, за якія меў пазней заплаціць. Коштамі за машыны быў абцяжаны не Казімір Цымбароўскі, а Кастусь Цымбароўскі, які гэтых машын нават не бачыў. І тут бяда. Не на Казіміра, а на Кастуся Цымбароўскага зроблен секвестратарскі пратакол і да яго прыязджала секвестратарская экіпа.

Кастусь Цымбароўскі тлумачыць, што ён гэтых машын не браў, а што браў Казімір Цымбароўскі. Члены «экіпы» яму адказалі, што іх гэта зусім не кранае.

Кастусь Цымбароўскі звярнуўся ў аддзел фінансаў у Саколцы, але і там яму не дапамаглі, а толькі сказалі, што сцягнуць належнасць, бо яго прозвішча выставіла «комурка ліквідацыйна» ВЗ ГОМ у Беластоку. А бедны Кастусь усё ходзіць і лае народную ўладу толькі таму, што ёсць у нас яшчэ бяздушныя бюракраты.

М. В.
Новая Воля
Сакольскі павет

Ці патрэбны камінары на вёсцы

Кожны гаспадар дбае аб сваім коміне, сам чысціць яго, даглядае. Але за гэта бяруць грошы камінары. Камінар заўсёды патрабуе платы, хаця сам ніколі коміна не выцірае. А калі хто дасць грошы, дык ён выпісвае квіт, што ён быццам бы выцер.

І вось да мяне нядаўна прышоў камінар і дамагаўся 15 злотых, зусім не збіраючыся выціраць сажу ў коміне. Я яму не даў грошай. Але зноў бяда, камінар страшыць: «Я падам на калегію, дык будзе табе даражэй каштаваць».

Трэба проста сказаць, што камінары не патрэбны на вёсцы, бо кожны гаспадар даглядае сам свой комін.

МІКОЛА ГРЫГАРУК
вёска Мякішы
Бельскі павет.

Што можа зрабіць жанчына

Нядаўна ў вёсцы Навакорнін, Гайнаўскага павета здарылася несамавітае здарэнне. Сёма Сахарчук павесіўся ў хаце на лейцах. Чаму ён павесіўся — гэта вядома ўсім жыхарам вёскі Навакорнін.

Дзесяць год таму назад, а можа менш ці больш, гэтага не ведаю дакладна, да жонкі Сёмы Сахарчука хадзіў сусед. Ён меў і сваю жонку, але чужая яму, відаць, больш падабалася. Аб гэтым ведала ўся вёска, ведаў і Сахарчук. Але Сахарчук з К. былі прыяцелямі, таму Сахарчук, хоць і не раз прылапаў К. з жонкай, нічога яму не казаў.

Сахарчук быў працавіты і слухаўся жонкі. Жонка, як кажуць, ездзіла па яго галаве. Ён залажыў кузню, рабіў вялкі і іншыя рэчы. Адным словам, зарабляў добра. Аднак ад жонкі не раз даставаў паленам. Сама ела яешню, а мужу давала кулеш.

У 1959 г. жонка Сахарчука пазнаёмілася з маладым чалавекам, і ўжо той пачаў хадзіць да яе. Гэта ўсё бачыў муж. Аднойчы ён сказаў ёй: «Чаго гэты заўсёды ходзіць сюды?» На гэта жонка ў крык і скочыла да мужа біцца. Патузаліся крыху. Пасля яна пабегла да Анаціка, узяла каня (сваім канём Сёма паехаў у лес) і перавезла да Б. усё, што было ў хаце. Толькі пакінула ложак і крыху пасуды. Вярнуўшыся з лесу і ўбачыўшы ўсё гэта, Сахарчук прынёс лейцы і павесіўся ў

ЧЫТАЧ
з вёскі Навакорнін
Гайнаўскі павет

„NIWA”

Organ ZG BTSK Adres ZG BTSK: Białystok M. C. Skłodowskiej 1 tel. 54-14
Redaguje Kolegium Adres redakcji: Białystok ul. Wesołowskiego 1 tel. centr. 37-41 red. naczelny i sekretariat 25-89
Wydawca Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa”
Warunki prenumeraty w Polsce: miesięcznie — 2.40 zł kwartalnie — 7.20 zł półrocznie — 14.40 zł rocznie — 28.80 zł
Wpłaty kierować na PKO 12-6-1312 w Białymstoku dla PUPiK „Ruch”. Na odwrocie należy zaznaczyć na jaki adres dokonano wpłaty i podać tytuł pisma
Prenumeratę na „Niwę” przyjmują również wszystkie urzędy pocztowe i listonosze w całym kraju. Cena prenumeraty za granicą: kwartalnie — 10.15 zł półrocznie — 20.30 zł i rocznie — 60 zł. Należność na prenumeratę za granicę wpłacać na konto — PKO 1-6-100024 PKWZ „Ruch” Warszawa
Zamówienia na „Niwę” z krajów europejskich jak i zamorskich (z wyjątkiem krajów demokracji ludowej) należy kierować pod adresem CHZ „ARS POLONIA” Warszawa Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto N.B.P. Warszawa 1-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi $ 4,16
Nkł. 5150 Bltk. P-1





ПАМІРАЮЧЫ ВОЛАТ

Пара нам пакончыць з гэтымі спрадвечнымі метадамі эксплуатацыі, — гаварылі кіраўнікі гарадоцкага ГС-а. Залежы торфу ў нас немалыя. Будзем эксплуатаваць іх навейшымі метадамі — пастанавілі яны. Праз нейкі час на панадворак ГС, злосна пырхаючы дымам, заехаў монументальны, ды не менш каштоўны (каля 100 тыс. злотых!) лакамабіль.

Сустракаць яго высыпалі ўсе працаўнікі ГС з праўленнем на чале.

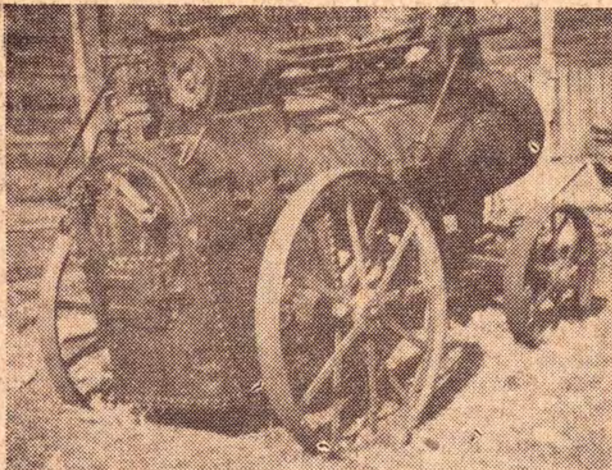
— Вось гэта дык волат! — у захапленні паціралі рукі кіраўнікі ГС.

— Завалім дзяржаўны рынак гарадоцкім торфам, а то і за мяжу вывезем, — снавалі летуценні іншыя.

Адзначаючы гэтую нечаканую падзею, кіраўнікі ГС кульнулі не адзін штодзённы кілішак і... пачалі ўводзіць словы ў чын, а манументальны волат пачаў... стаянку на панадворку ГС. Праходзілі дні, месяцы, гады, а ён усё стаяў, іржавеючы на тым жа месцы і ніхто ў ГС-е не цікавіўся ім. Затое пачалі цікавіцца ім іншыя, так сказаць, не зусім афіцыяльныя асобы. І з яго пачалі адыходзіць у невядомым напрамку пасобныя, больш каштоўныя часткі.

Мінула тры гады з таго часу, як лакамабіль быў волатам. З яго застаўся толькі хрыбет ды колы і ўжо зусім не ўяўляў сабою ніякай цікавасці. А ўсё ж у апошні час зацікавілася ім паветовая пракуратура. Некаторыя кажуць, што гэта не ім, але былымі кіраўнікамі ГС. На маю думку, гэта ўсёроўна. Адно з другім жа тут цесна звязана.

Тэкст і фота — Шуляк



На здымку: паміраючы лакамабіль на панадворку ГС у Гарадку.

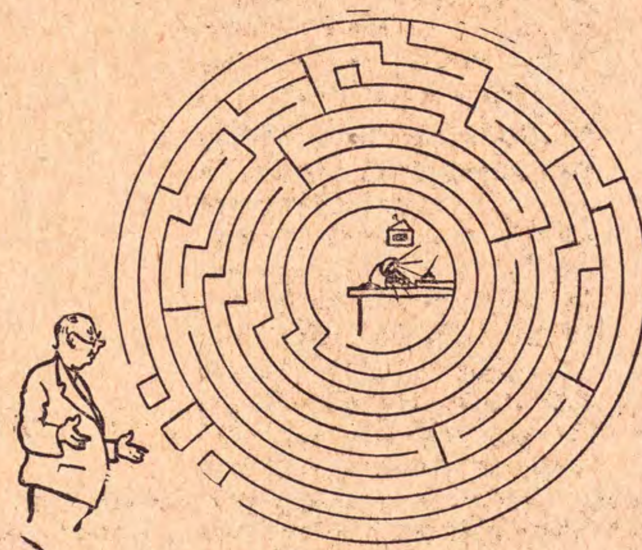
ЭПІГРАМА

Каб не жонка і яе вочы,
Спакойна спаў бы цэлыя ночы.

У ВОЛЬНЫ ЧАС

Наш архітэктар вярнуўся з адпачынку і не можа трапіць у свой кабінет, які знаходзіцца ў лабірынце.

Знайдзіце правільную дарогу і пакажыце яе архітэктару.



НАША ПОШТА

АСЦЯРОЖНЫ: «Сваю сяброўку я заўсёды называў «божая кароўка». Яна абразілася».

— Як бы там ні было, гэта сведчыць аб вашых ідэалістычных поглядах. Лепш называць (як некаторыя) «сонейка-перлачка».

СТАЛЫ ЧЫТАЧ: «Ці можна калупаць у зубах у прысутнасці іншых асоб?»

— У такіх выпадках могуць і павінны калупаць, але толькі зубныя лекары. Звычайным асобам кодэкс культуры такога права не прадбачыў.

ГАЛІНА БЕЗНАДЗЕЙНАЯ — С.-нок: ...«Мой нарачоны, едучы ў камандзіроўку, пазнаёміўся з дзяўчынай бацькі якой маюць уласны рэстаран і пансіянат у адпачынковай мясцовасці, і пастанавіў паехаць туды. Гаворыць, што гэта аказія задарма адпачыць у пансіянаце. Як гэта зразумець?»

— Ды тут усё ясна. Пашукай сабе падобную аказію, а можа (яшчэ лепш) залажы ўласны пансіянат.

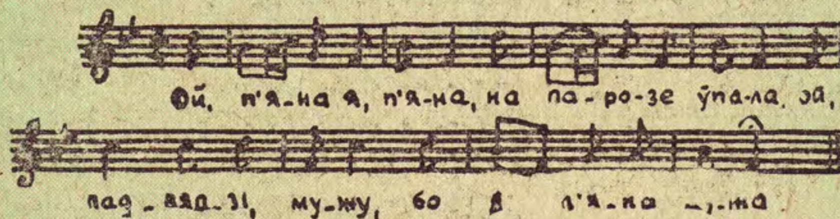
Г. П. — БЕЛАСТОК: «Мяне звольнілі з працы без папярэджання і з прычыны таго, што я не мог разлічыцца з нястачы на суму 7.420,40 зл. Ці правільна зрабілі?».

— Не, няправільна! Павінны былі не звольніць, а пасадзіць.

В САХА — Б-Ч: «Мой муж пасварыўся са мною, сабраў свае рэчы і перайшоў жыць да сваёй сакратаркі. Ці гэта значыць, што перастаў мяне любіць?»

— Дробны гэта факт, таму нельга рабіць з яго выводаў. Муж, несумненна, апрацоўвае даўжэйшы даклад ці справаздачу і таму сакратарка павінна быць у яго пад рукою.

ОЙ, П'ЯНА Я, П'ЯНА.



Ой, п'яна я, п'яна,
На парозе ўпала,
Ой, падвядзі, мужу,
Бо я п'яна дужа.

Мілы падымае,
Мілае пытае:
— Дзе ж ты, міла, была,
Што мяне забыла?

— Была на рыночку,
Піла гарэлочку,
Як з родам зышлася,
То вельмі ўпілася.

Каб ты быў муж добры,
Ды ўзяў бы нагай торгі,
Ды стаў жонку біці:
— Не йдзі ў карчму піці!

Ой, дома напіся,
Ды не валачыся,
Ой, вазьмі кватэрку,
Зазаві радзімку.

Кватэрка малая
Радня вялікая,
Пагаворым сэрца,
Прынясем вядзерца.

Народныя жарты

* * *

У аднаго селяніна было чатыры сыны. Аднойчы бацька сядзіць з імі і кажа:

— У аўтра маці спячэ пірог. Хто будзе есці?

— Я! — закрычаў старэйшы, баючыся, каб яго не апярэдзілі браты.

— Заколем парася. Хто будзе есці?

— Я, — паспяшаўся старэйшы.

— Зарэжам гуся. Хто будзе есці?

— Я, я! — ізноў закрычаў той самы.

— Паўтра пойдзем у поле. Хто будзе араць?

Усе маўчалі.

— Усё я, ды я, няхай і другія што-небудзь робяць, — адказаў старэйшы.

* * *

— Што з табою сталася, — кажа бацька свайму сыну. Ці ў цябе ліхаманка ці што, што ты нічога не ясі? Ці еў што сёння?

— Не, — адказаў сын, — маці раніцай дала кусочак хлеба, ды чарствога. Я хацеў у вядры яго памачыць, ды не змясціўся. Так я толькі гэты сухі хлеб з'еў, больш нічога.

Прыслаў

ВАСІЛЬ ПАЎЛЮЧУК
з Сакаў.
Бельскага пав

* * *

Нічыпар васемнаццаць год плаціў аліменты. Аддаючы апошнюю рату свайму «пабочнаму» сыну Івану, кажа:

— Вось, даю апошні раз. Занясі маці і прыглядзься, якую яна зробіць міну.

Іванка рыхтоўна занёс грошы маці.

— Бацька казаў, што мне ўжо васемнаццаць год, і больш плаціць не будзе, — а сам углядаецца ў твар маці.

— Чаго вочы вылупіў?

— Бо бацька казаў, каб я паглядзеў, якую ты зробіш міну.

— А ты лепш ідзі і скажы яму, што ты не яго сын, і паглядзі, якую ён зробіць міну.

(гук)

